

POSUDEK OPONENTA K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Ježíš Kristus v teologii a životě Alberta Schweitzera

Autor: Vladimír Václav Karbusický

Vedoucí: doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

Oponent: ThDr. Dalibor Jiří Vik, Ph.D.

Rok: LS 2021

Předkládaná bakalářská práce V. V. Karbusického má název *Ježíš Kristus v teologii a životě Alberta Schweitzera*. Je rozčleněna na úvod, pět kapitol hlavní stati a závěr. Obsahuje anotaci, klíčová slova, seznam zkratk a seznam literatury a splňuje tak *základní* formální požadavky kladené na kvalifikační práci.

V úvodu si autor klade podle vlastních slov za cíl „na jednom místě seznámit jak Ježíš Kristus ovlivnil Alberta Schweitzera v jeho díle a životě“ (s. 7, přepsáno včetně gramatické chyby). Lze konstatovat, že samotnému formulování badatelského problému mohla být věnována větší pozornost tak, aby byl vyjádřen precizněji. Mám za to, že právě od této vágní formulace se dále odvíjí i způsob pojednání tématu, který působí často poněkud rozpačitě, neutříděně a fragmentárně. V celé práci také chybí jakákoli zmínka o metodě bádání nebo alespoň vysvětlení zvoleného přístupu, což je v kvalifikační práci poměrně zásadní nedostatek.

Autorovi je téma evidentně velmi blízké, je protkané bezpočtem kladných až oslavných osobních hodnocení Schweitzerových myšlenek a událostí z jeho života. To by mohlo být v pořádku, kdyby právě autorovy vlastní úvahy mnohdy nepůsobily dojmem, že mu Schweitzer splývá s jakýmsi mlhavým pojmem „nedogmatického pojetí křesťanství“ a „bojem za pravdu“, ovšem bez hlubšího teologického proartikulování těchto postojů.

První kapitola (1) je pokusem o nástin mnohokrát již literárně zpracovávaného Schweitzerova životopisu – zde je ovšem pojednán velmi zkratkovitě a na můj vkus zmatečně, zdaleka největší pozornost je věnována budování Schweitzerova vztahu k hudbě v dětství. Motiv Schweitzera-hudebníka autorovi očividně imponuje (je pojednáván na s. 7, 9, 10, 11, 15 atd.), ale vzhledem ke zvolenému tématu práce je začleněn neorganicky a snad i nadbytečně. V další kapitole (2) obrátil autor pozornost především ke Schweitzerově interpretaci historického Ježíše a dvou hlavních témat s tím spojených (Večeře Páně, eschatologie). Velké téma historického Ježíše má samo své dějiny, vývoj, osobnosti atd., na ty ovšem autor mnoho nereflektuje, stejně tak rezignoval na pokus zařadit Schweitzera nějakým způsobem do tohoto proudu a položit si tak např. zásadní otázku, zda a případně v čem je jeho pojetí stále aktuální i v současných snahách o „historického Ježíše“. Velmi stručná podkapitola (2.5), kde chce autor probrat „soukromý vztah“ Schweitzera k Ježíši Kristu v čtenáři probudí slibná očekávání, následuje ovšem fáze zklamání zjištěním, že se opírá pouze o jedinou citaci z osobního dopisu. Je to škoda, protože právě rozvíjení materiálu z korespondence by mohlo nabídnout zase trochu jiný pohled na Schweitzerovu osobnost.

Ve třetí kapitole (3) autor seznamuje čtenáře se Schweitzerovým příspěvkem k dobové diskusi o psychologicko-psychiatrickém profilu Ježíše Krista. Sledovat tuto diskusi by snad mohlo být zajímavé, stanoviska těch, s nimiž Schweitzer polemizuje, autor však bohužel neuvádí. Následující kapitola (4) Etika a Ježíš má pouze dvě stránky a působí spíš jako výčet

myšlenek, které se autorovi jinam tematicky nehodily. Pátá kapitola (5), která v názvu slibuje téma završit určitým kritickým zhodnocením Schweitzerových teologických východisek, se opět míjí svým názvem, obsahuje ostatně pouze dvě drobné polemické zmínky Helmuta Grosse a Martina Lönnebo. Smysl umístění podkapitoly (5.3) právě na toto místo práce mi unikl, podle mě sem nepatří. Domnívám se, že autor příliš nevystihl ani žánr „závěru“, kde namísto celkového shrnutí a zhodnocení nabízí spíš nesouvislý výčet vlastních drobných postřehů.

Z formálního hlediska je třeba vytknout velké množství překlepů, gramatických i stylistických chyb, kvůli kterým se práce čte poměrně obtížně, obsah se v této formě vyjadřování často ztrácí a působí nekonzistentně (jako reprezentativní příklad lze uvést první celý odstavec na s. 11). Případná korektura by tyto nedostatky bývala mohla pomoci odstranit.

Určité vysvětlení výše popsaného celkového rázu práce lze dle mého soudu najít při bližším pohledu na to, jak autor zachází s literaturou. Seznam literatury obsahuje devět položek, přičemž v samotné práci převládají tři. Nad nimi pak v užití zcela dominuje životopis Nilse Ole Oermanna, z něž autor přejímá i mnoho z hodnocení Schweitzerovy teologie, takže se někde nelze ubránit dojmu, že kvalifikační práce je tvořena zejména excerpováním dané knihy. Je rovněž na škodu, že citace nejsou provedeny důsledně, v mnoha poznámkách pod čarou zcela chybí paginace (namátkou 1-3, 5, 7, 9-13, 15, 16, 18, 20 a dále tak v celé práci).

Závěr: Předkládaná práce nabízí osobně angažovaný pohled autora na vybrané aspekty života a díla Alberta Schweitzera. Jako klad práce lze snad uvést právě osobní nasazení a nadšení, které autor vůči tématu prokazuje a se čtenářem sdílí. Vybral si ovšem téma mnohokrát již zpracované, kde by se mělo uplatnit preciznější vymezení zkoumaného problému. Práce by si zasloužila rovněž zdůvodnění metodologie, lepší práci s užitou literaturou a důkladnou korekturu. Je škoda, že se autor nedržel zásad pro vypracování uvedených u zadání práce v SISu – zde byly zásady načrtnuty správně a poskytly by mu patřičnou oporu. Dokážu si představit, že autorovo nadšení pro Schweitzerovu osobu by se mohlo bezpečně uplatnit v oblastech a polohách „osobnějších“, viz např. slibný, ale nerozvinutý náběh k analýze epistolárních dokumentů. Nechť tyto řádky autor považuje i za doporučení pro svou případnou akademickou tvorbu v budoucnosti.

Hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **3 (dobře)**.

Otázka k obhajobě: Z jakých pozic a jakými argumenty lze dnes kritizovat Schweitzerův pohled na historického Ježíše?